

Brüssel, 17. juuni 2019
(OR. en)

10278/19

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0169(COD)

ENV 575
SAN 301
CONSOM 185
AGRI 300
CODEC 1218

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	9909/19
Komisjoni dok nr:	9498/18 + ADD 1 - COM(2018) 337 final - Annex
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus vee taaskasutuse miinimumnõuete kohta – Üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon võttis 28. mail 2018 vastu järgmise seadusandliku ettepaneku: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus vee taaskasutuse miinimumnõuete kohta¹, nn vee taaskasutuse määrus.
2. Ettepaneku üldesmärk on käsitleda veenappust kogu ELis, kasutades taaskasutatavat heitvett põllumajanduslikuks niisutuseks. Selle tulemusel annab vee taaskasutus panuse ringmajandusse ja kliimamuutustega kohanemisse. Samal ajal kaitstakse ettepanekus inimeste ja loomade tervist ning keskkonda, kehtestades miinimumnõuded nii taaskasutatava heitvee kvaliteedile kui ka nõuetele vastavuse kontrollimiseks ning ühtlustades riskijuhtimise põhielemendid.

¹ 9498/18 + ADD 1–ADD 6.

3. Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse ettepaneku kohta vastu 12. detsembril 2018². Regioonide Komitee võttis oma arvamuse vastu 6. detsembril 2018³.
4. Euroopa Parlament võttis oma esimese lugemise seisukoha komisjoni ettepaneku suhtes vastu 12. veebruaril 2019 (poolt oli 588, vastu 23 liiget ning 66 jäi erapooletuks).

II. TÖÖ NÕUKOGUS

5. Komisjon esitas 14. juunil 2018 oma seadusandliku ettepaneku ja sellega kaasneva mõjuhinnangu keskkonna tööühmale. Keskkonna tööühm vaatas mõjuhinnangu läbi ning hakkas ettepanekut analüüsima.
6. Rumeenia eesistumisperioodil tehti märkimisväärseid edusamme ekspertide tasandil, et lähendada arvamusi määruse kohaldamisala ja kohaldamise, vee taaskasutuse lubamise menetluste ja riskijuhtimise kohta, samuti kasutusotstarbeid ja miinimumnõudeid käsitleva I lisa ning riskijuhtimise põhielemente käsitleva II lisa kohta.
7. 12. juunil 2019 esitas eesistujariik alaliste esindajate komiteele aruteluks üldise kompromissteksti vee taaskasutuse määruse kohta (9909/19).

² NAT/723-EESC-2018-02925.

³ ENVE-VI/034.

8. Eesistujariigi arvates on COREPERile esitatud kompromisstekstis saavutatud erinevate huvide vahel habras tasakaal. Põhielemendid puudutavad järgmist.
- Liikmesriikidel, kes ei kavatse hakata vett taaskasutama, on võimalus ise otsustada, kas ja millal nad peavad asjakohaseks sellega alustada. Sellise otsuse tulemusel saavad kõnealused liikmesriigid hoiduda kohustusest kehtestada haldusraamistik vee taaskasutuse võimaldamiseks. Sellisest otsusest tuleb teatada komisjonile ja teha see üldsusele kättesaadavaks.
 - I lisas esitatud taaskasutatava heitvee kvaliteedi miinimumnõuete puhul on järgitud komisjoni ettepanekut. Need nõuded on liikmesriikide ekspertide tasandil kolme aasta jooksul peetud arutelude tulemus ning põhinevad Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandel, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud vee taaskasutuse standarditele ja tavadele. Tehnilised eksperdid on seisukohal, et kõnealused miinimumnõuded tagavad inimeste ja loomade tervise ning keskkonna piisava kaitse. Lisaks nähakse kompromisstekstis ette miinimumnõuete läbivaatamine komisjoni poolt.
 - Vee taaskasutus on lubatud ainult liikmesriikide pädevate asutuste antud litsentsi või loa alusel. Taaskasutatava heitvee tootmise ja sellega varustamise lubamise süsteemis nähakse ette üldised ühtlustatud kohustused, samal ajal pakkudes liikmesriikidele piisavat paindlikkust, et määrata kindlaks litsentside või lubade andmise korra üksikasjad riiklikul tasandil.

- Taaskasutatava heitvee tootmise ja sellega varustamise lubamise aluseks on vee taaskasutamise riskijuhtimiskava. Riskijuhtimise lähenemisviisis tehakse kindlaks ja juhitakse taaskasutatava heitveega seotud võimalikke riske ennetaval viisil, et tagada inimeste ja loomade tervise ning keskkonna piisaval tasemel kaitse.
- Kohustus teavitada üldsust vee taaskasutusest, samuti kohustus teavitada komisjoni rakendamise seirest on säilitatud nende liikmesriikide puhul, kus taaskasutatavat heitvett kasutatakse põllumajanduslikuks niisutuseks.
- Määruse kohaldamine on ette nähtud viis aastat pärast selle jõustumist. Seega on liikmesriikidel piisavalt aega määruse kohaste kohustuste täitmiseks.

9. 12. juunil 2019 COREPERis peetud aruteludel ilmnas, et laialdaselt toetati üldise lähenemisviisi kokkuleppimist keskkonna nõukogu 26. juuni 2019. aasta istungil. Siiski jäid mõned delegatsioonid seisukohale, et I lisas esitatud miinimumnõuded peaksid olema rangemad ning et tugevdada tuleks riskijuhtimist käsitlevaid sätteid. Neid arutelusid silmas pidades esitas eesistujariik COREPERi koosolekul uusi muudatusettepanekuid, et kompromissteksti täiendavalt viimistleda.

- Määruse üldise hindamise sätte ning taaskasutatava heitvee kvaliteedi miinimumnõuete läbivaatamise vahelise seose selgemaks muutmise. Muudetud kompromisstekstis nähakse ette, et komisjon peab hindamise läbi viima kaheksa aastat pärast määruse jõustumist. Lisaks võib komisjon selle hindamise tulemuste põhjal või siis, kui uued tehnilised ja teaduslikud teadmised seda nõuavad, vaadata läbi miinimumnõuete läbivaatamise vajaduse, ning kui see on asjakohane, esitab seadusandlikud ettepanekud muudatuste tegemiseks kooskõlas aluslepinguga. Need muudatused kajastuvad artiklis 13 ja põhjenduses 15a ning artikli 13a väljajätmises.

- Liikmesriikide koostöö korra täpsustamine seoses artiklis 9 sätestatud puhastatud asulareovee piiriülese taaskasutusega.
- Suurema õigusselguse loomine rangemate nõuete kohaldamise osas juhul, kui hindamine tuvastab riski olemasolu, jättes välja lõigu I lisa 2. jao punkti a lõpust.

COREPERis peetud arutelude tulemusel koostatud kompromisstekst on esitatud käesoleva märkuse lisas. Komisjoni ettepanekus tehtud muudatused on esitatud **paksus kirjas** ja välja jäetud tekst on tähistatud nurksulgudega [...].

III. KOKKUVÕTE

9. Nõukogul palutakse käesoleva märkuse lisas esitatud kompromissteksti analüüsida, et leppida selle suhtes kokku üldine lähenemisviis.

Üldine lähenemisviis on nõukogu volitus eelseisvate läbirääkimiste pidamiseks Euroopa Parlamendiga.

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

vee taaskasutuse miinimumnõuete kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

¹ ELT L , , lk .

² ELT L , , lk .

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu veevarud on järjest suurema surve all, mis põhjustab veenappust ja vee kvaliteedi halvenemist. Eelkõige mõjutavad linnaarendusest ja põllumajandusest tulenevat mageveevarude vähenevat kättesaadavust kliimamuutused ja põuad.
- (2) Liidu suutlikkust tulla toime üha suurema survega veevarudele võib parandada puhastatud reovee laialdasem taaskasutamine. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2000/60/EÜ³ on vee taaskasutus märgitud ühe täiendava meetmena, mida liikmesriigid võivad võtta, et täita direktiivi eesmärk saavutada pinna- ja põhjavee hea kvalitatiivne ja kvantitatiivne seisund. Nõukogu direktiivi 91/271/EMÜ⁴ kohaselt tuleb puhastatud reovett võimaluse korral taaskasutada.
- (3) Komisjoni poolt Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele esitatud teatistes „Euroopa veevarude kaitsmise kava“⁵ osutati vee taaskasutusele niisutamiseks või tööstuslikul otstarbel kui ühele veevarustusvõimalusele, millele liit peab pöörama tähelepanu.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

⁴ Nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.5.1991, lk 40).

⁵ COM (2012) 673.

- (4) Komisjoni poolt Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud teatises „Veepuuduse ja põua probleemi kohta Euroopa Liidus“⁶ on tähtsuse järjekorras esitatud meetmed, mida liikmesriigid peaksid kaaluma veenappuse ja põudade ohjamiseks. Teatises on öeldud, et piirkondades, kus kõik ennetavad meetmed on rakendatud vastavalt veepoliitiliste lahenduste tähtsuse järjekorrale ning kus nõudlus ikkagi ületab vee kättesaadavuse, võib täiendavat veevarustustaristut teatavatel tingimustel ning kulude ja tulude mõõdet arvesse võttes pidada võimalikuks alternatiiviks raske põua mõju leevendamisel.
- (4a) Euroopa Parlament tuletab oma 9. oktoobri 2008. aasta resolutsioonis veepuuduse ja põua probleemi kohta Euroopa Liidus⁷ meelde, et veevarude majandamisel tuleks eelistada nõudluspõhist lähenemist, kuid leiab siiski, et EL peaks võtma veevarude majandamisel tervikliku lähenemisviisi, ühendades nõudluse juhtimise meetmed ning veeringluses olemasolevate varude optimeerimise ja uute varude loomise meetmed, ning et sellesse lähenemisviisi on vaja integreerida ka keskkonnaalased, sotsiaalsed ja majanduslikud kaalutlused.**
- (5) Ringmajanduse loomise tegevuskavas⁸ kohustus komisjon võtma mitmesuguseid meetmeid, et edendada puhastatud reovee taaskasutamist, sealhulgas koostama seadusandliku ettepaneku vee taaskasutuse miinimumnõuete kohta.

⁶ COM(2007) 414.

⁷ **2008/2074 (INI).**

⁸ COM(2015) 614.

- (5a) **Käesoleva vee taaskasutust käsitleva õigusakti eesmärk on hõlbustada vee taaskasutamist, kui see on asjakohane ja kulutõhus, luues seeläbi tugiraamistiku nendele liikmesriikidele, kes soovivad vett taaskasutada või kellel on vaja seda teha. Vee taaskasutus on paljutöötav võimalus paljude liikmesriikide jaoks, kuid praegu ainult väike osa neist taaskasutab vett ning on sellega seoses vastu võtnud riigisisised õigusaktid või standardid. Käesolev õigusakt peaks olema piisavalt paindlik, et võimaldada vee taaskasutamist jätkata ning samal ajal tagada teistele liikmesriikidele võimalus neid norme kohaldada, kui nad otsustavad võtta selle tava kasutusele hilisemas etapis.**
- (6) Nõuetekohaselt näiteks asula- või tööstusreoveepuhastis puhastatud reovee taaskasutamisel arvatakse olevat väiksem keskkonnamõju kui muudel veevarustusmeetoditel, nagu vee ümberjuhtimisel või magestamisel, kuid selline taaskasutamine toimub liidus vaid piiratud määral. Selle põhjus näib osaliselt olevat liidu ühiste keskkonna- või tervishoiustandardite puudumine vee taaskasutamise kohta ning eelkõige põllumajandustoodetega seotud võimalikud takistused, mis ei lase sellistel taaskasutatava heitveega niisutatud toodetel vabalt liikuda.
- (7) Taaskasutatava heitveega niisutatud põllumajandustoodete puhul saab toiduhügieeniga seotud tervishoiustandardid saavutada vaid siis, kui põllumajanduses niisutamiseks ette nähtud taaskasutatava heitvee kvaliteedi nõuded liikmesriigiti märkimisväärselt ei erine. Kui nõuded ühtlustada, toimib ka siseturg selliste toodete suhtes tõhusalt. Seepärast on asjakohane näha ette minimaalne ühtlustamine, kehtestades vee kvaliteedi ja seire miinimumnõuded. Need miinimumnõuded peaksid koosnema taaskasutatava heitvee miinimumnäitajatest ning muudest rangematest või täiendavatest kvaliteedinõuetest, mille kehtestavad vajaduse korral pädevad asutused koos asjakohaste ennetusmeetmetega. [...] Kõnealused näitajad põhinevad komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse tehnilisel aruandel ja neis on arvesse võetud vee taaskasutamise rahvusvahelisi standardeid.

- (7a) Vee taaskasutamine põllumajandusmaa niisutamiseks saab aidata edendada ka ringmajandust, võttes toitaineid taaskasutusele taaskasutatavast heitveest ja andes neid kastmisväetamise tehnikate abil põllumajanduskultuuridele. Seega saaks vee taaskasutus potentsiaalselt vähendada mineraalväetiste lisakasutuse vajadust.**
- (7b) Vee vähese taaskasutamise põhjustena Euroopas on kindlaks tehtud suurte investeeringute vajadus asulareoveepuhastite uuendamiseks ja rahaliste stiimulite puudumine vee taaskasutuse rakendamiseks põllumajanduses. Neid küsimusi saab käsitleda uuenduslikke kavasid ja majanduslikke stiimuleid edendades, et võtta asjakohaselt arvesse vee taaskasutuse kulusid ning sotsiaal-majanduslikku ja keskkonnaalast kasu.**
- (8) Vee taaskasutuse miinimumnõuete järgimine peaks aitama saavutada kestliku arengu eesmäärke, mis on seatud ÜRO kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030, eriti eesmärki 6, et tagada kõigile vee ja kanalisatsiooni kättesaadavus ja säästev majandamine ning kõikjal maailmas vee oluliselt suurem ringlussevõtt ja ohutu taaskasutus. Peale selle on käesoleva määruse eesmärk tagada Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 37 (keskkonnakaitse) kohaldamine.**
- (8a) Puhastatud reovee ringlussevõtul ja taaskasutusel on suur potentsiaal. Et ergutada ringlussevõttu ja taaskasutamist riiklikul tasandil, saab puhastatud reovett kasutada muudel kui käesolevas määruuses sätestatud eesmärkidel, nagu seda peetakse vajalikuks vastavalt riigi eripäradele ja vajadustele. Sel eesmärgil võiks vastu võtta vee taaskasutust käsitlevad siseriiklikud sätted, et tagada seoses sellise kasutusega keskkonna ning inimeste tervise kaitse.**

- (9) Riskijuhtimine peaks sisaldama riskide ennetavat väljaselgitamist ja juhtimist ning hõlmama konkreetsete kasutusotstarvete jaoks nõutava kvaliteediga taaskasutatava heitvee tootmist. Riskihindamine peaks põhinema olulistel riskijuhtimise**elementidel** [...] ning selle tulemusel tuleks kindlaks teha täiendavad veekvaliteedinõuded, mida on vaja keskkonna ning inimeste ja loomade tervise piisava kaitse tagamiseks. **Sel eesmärgil tuleks vee taaskasutamise riskijuhtimiskavadega tagada, et taaskasutatavat heitvett kasutatakse ja majandatakse ohutult ning et puuduvad riskid seoses inimeste ja loomade tervisega ning keskkonnaga. Kõnealuste riskijuhtimiskavade väljatöötamiseks võiks kasutada selliseid olemasolevaid rahvusvahelisi juhiseid või standardeid nagu ISO 20426:2018 juhised terviseriskide hindamiseks ja juhtimiseks seoses joogikõlbmatu vee taaskasutamisega, ISO 16075:2015 juhised puhastatud reovee kasutamiseks niisutusprojektide puhul või WHO suunised⁹. Erilist tähelepanu tuleks pöörata nende veekogude kaitsele, mida kasutatakse olmevee võtmiseks, ja/või asjaomastele kaitsevöönditele [...].**
- (10) [...] Inimeste **ja loomade** tervise **ning keskkonna** mõjusaks kaitsmiseks peaksid taaskasutatava heitvee kvaliteedi eest **kuni nõuetele vastavuse hindamise kohani** esmajoones vastutama taaskasutatava vee puhasti käitajad.

Et täita miinimumnõudeid ja täiendavaid tingimusi, mille on kehtestanud pädev asutus, peaksid taaskasutatava vee puhasti käitajad seirama taaskasutatava heitvee kvaliteeti. Seepärast on asjakohane kehtestada seire miinimumnõuded, mis hõlmavad korralise seire sagedust ning kontrollseire ajastust ja tulemuseesmärke. Kooskõlas direktiiviga 91/271/EMÜ määratakse kindlaks teatavad korralise seire nõuded.

⁹ https://www.who.int/water_sanitation_health/publications/gsuweg2/en/

(10a) Käesoleva määruse nõuetega hõlmatud taaskasutatav heitvesi saadakse reoveest, mis on kogutud kogumissüsteemidesse, mida on puhastatud asulareoveepuhastites kooskõlas direktiiviga 91/271/EMÜ ning mida täiendavalt puhastatakse (kas asulareoveepuhastis või taaskasutatava vee puhastis), et see vastaks käesoleva määruse I lisas sätestatud näitajatele. Kooskõlas direktiivi 91/271/EMÜ artikli 3 lõikega 1 ei ole vähem kui 2000 inimekvivalendiga linnastutel kohustust olla kogumissüsteemiga varustatud. Siiski tuleks vähem kui 2000 inimekvivalendiga linnastute asulareovett, mis kogumissüsteemidesse siseneb, asjakohaselt puhastada, enne kui see reovesi juhitakse magevette ja suudmealadele kooskõlas direktiivi 91/271/EMÜ artikliga 7. Sellega seoses kuulub vähem kui 2000 inimekvivalendiga linnastute asulareovesi käesoleva määruse kohaldamisalasse ainult siis, kui see siseneb kogumissüsteemi ja seda puhastatakse asulareoveepuhastis. Sarnaselt ei ole käesolev määrus kohaldatav direktiivi 91/271/EMÜ III lisas loetletud tööstussektorites tegutsevate tootmisettevõtete biolagundatava tööstusreovee suhtes, välja arvatud siis, kui nende tootmisettevõtete reovesi siseneb kogumissüsteemi ja seda puhastatakse asulareoveepuhastis.

(10b) Puhastatud asulareovee taaskasutamine põllumajanduslikuks niisutuseks on turupõhine tegevus, mis põhineb põllumajandussektori nõudmistel ja vajadustel, eeskätt teatavates liikmesriikides, kus veevarusid napib. Taaskasutatava vee puhasti käitajad ja lõppkasutajad peaksid tegema koostööd, et tagada, et vastavalt käesolevas määruses sätestatud miinimumnõuetele toodetud taaskasutatava heitvee kvaliteet vastab lõppkasutajate vajadustele seoses põllumajanduskultuuride kategooriatega. Juhul kui taaskasutatava vee puhasti käitajate poolt toodetud vee kvaliteediklassid ei sobi kokku põllumajanduskultuuri kategooriaga ja asjaomasel alal juba kasutatava niisutusmeetodiga (nt kollektiivne tarnesüsteem), võib saavutada veekvaliteedinõuete täitmise, kasutades hilisemas etapis mitut veepuhastusviisi eraldi või koos muude lahendustega, mis ei hõlma taaskasutatava heitvee puhastamist, kooskõlas mitmeastmelise lähenemisviisiga.

- (11) On vaja tagada taaskasutatava heitvee ohutu kasutamine ning seega ergutada liidu tasandil vee taaskasutamist ja suurendada üldsuse usaldust selle vastu. [...] Taaskasutatava heitvee **tootmine ja sellega varustamine põllumajandusliku niisutuse** eesmärgil peaks seepärast olema lubatud vaid liikmesriikide pädevate asutuste antud litsentsi **või loa** alusel. Et tagada liidu tasandil ühtlustatud lähenemisviis, jälgitavus ja läbipaistvus, tuleks kõnealust **litsentsi või** luba käsitlevad sisulised normid sätestada liidu tasandil. Litsentsi **või loa andmise** menetluse üksikasjad, **näiteks pädevad asutused ja tähtajad**, peaksid siiski kindlaks määrama liikmesriigid. Liikmesriigid peaksid saama kasutada kehtivaid litsentsi **või loa** andmise menetlusi, mida tuleks kohandada, et võtta arvesse käesoleva määrusega kehtestatud nõudeid. **Kui liikmesriigid määravad vastutava(d) isiku(d) või asutus(ed) vee taaskasutamise riskijuhtimiskava väljatöötamiseks ning pädeva asutuse taaskasutatava heitvee tootmiseks ja sellega varustamiseks litsentsi või loa andmiseks, peaksid nad tagama huvide konflikti puudumise.**

- (12) Käesoleva määruse sätted täiendavad liidu muude õigusaktide nõudeid, eelkõige seoses võimalike tervise- ja keskkonnariskidega. Tagamaks, et võimalikke inimeste ja loomade tervisega seotud riske ja keskkonnariske käsitletakse terviklikul viisil, peaksid taaskasutatava vee puhasti käitajad ja pädevad asutused võtma arvesse nõudeid, mis on sätestatud muudes asjakohastes liidu õigusaktides, eelkõige nõukogu direktiivides 86/278/EMÜ, 91/676/EMÜ¹⁰ ja 98/83/EÜ¹¹, direktiivides 91/271/EMÜ ja 2000/60/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EÜ) nr 178/2002¹², (EÜ) nr 852/2004¹³, (EÜ) nr 183/2005¹⁴, (EÜ) nr 396/2005¹⁵ ja (EÜ) nr 1069/2009¹⁶, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2006/7/EÜ¹⁷, 2006/118/EÜ¹⁸, 2008/105/EÜ¹⁹ ja 2011/92/EL²⁰ ning komisjoni määrustes (EÜ) nr 2073/2005²¹, (EÜ) nr 1881/2006²² ja (EL) nr 142/2011²³.

-
- ¹⁰ Nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiiv 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest (EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1–8).
- ¹¹ Nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiiv 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta (EÜT L 330, 5.12.1998, lk 32).
- ¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).
- ¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta (ELT L 139, 30.4.2004, lk 1).
- ¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. jaanuari 2005. aasta määrus (EÜ) nr 183/2005, millega kehtestatakse sööda hügieeni nõuded (ELT L 35, 8.2.2005, lk 1).
- ¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. veebruari 2005. aasta määrus (EÜ) nr 396/2005 taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide ja nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ muutmise kohta (ELT L 70, 16.3.2005, lk 1).
- ¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1774/2002 (loomsete kõrvalsaaduste määrus) (ELT L 300, 14.11.2009, lk 1).
- ¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. veebruari 2006. aasta direktiiv 2006/7/EÜ, mis käsitleb suplusvee kvaliteedi juhtimist ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 76/160/EMÜ (ELT L 64, 4.3.2006, lk 37).
- ¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/118/EÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest (ELT L 372, 27.12.2006, lk 19).
- ¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/105/EÜ, mis käsitleb keskkonnakvaliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas ning millega muudetakse nõukogu direktiive 82/176/EMÜ, 83/513/EMÜ, 84/156/EMÜ, 84/491/EMÜ, 86/280/EMÜ ja tunnistatakse need seejärel kehtetuks ning muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ (ELT L 348, 24.12.2008, lk 84).
- ²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).
- ²¹ Komisjoni 15. novembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 2073/2005 toiduainete mikrobioloogiliste kriteeriumide kohta (ELT L 338, 22.12.2005, lk 1).
- ²² Komisjoni 19. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1881/2006, millega sätestatakse teatavate saasteainete piirnormid toiduainetes (ELT L 364, 20.12.2006, lk 5).
- ²³ Komisjoni 25. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 142/2011, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad, ja

- (13) Määruses (EÜ) nr 852/2004 on sätestatud toidukäitlejate suhtes kehtivad üldeeskirjad ning selles käsitletakse inimtarbimiseks ette nähtud toidu tootmist, töötlemist, turustamist ja turuleviimist. Kõnealuses määruses käsitletakse toidu kvaliteeti tervise seisukohast ja üks selle peamine põhimõte on, et toiduohutuse eest vastutab eeskätt toidukäitleja. Kõnealuse määruse kohta on koostatud ka üksikasjalikud suunised, millest eriti olulised on komisjoni suunised värskete puu- ja köögiviljade esmatootmises esinevate mikrobioloogiliste ohtude maandamiseks hea hügieeni abil (2017/C 163/01). Käesolevas määruses sätestatud taaskasutatava heitvee [...] **miinimumnõuded** ei takista toidukäitlejaid saavutamast määruse (EÜ) nr 852/2004 nõuetele vastavat vee kvaliteeti, kasutades hilisemas etapis mitut veepuhastusviisi eraldi või koos muude lahendustega, mis ei hõlma puhastamist.
- (14) Et suurendada usaldust vee taaskasutamise vastu, tuleks üldsusele anda teavet. Vee taaskasutamist käsitleva teabe kättesaadavaks tegemine peaks võimaldama suuremat läbipaistvust ja jälgitavust ning võib pakkuda erilist huvi ka muudele asjaomastele ametiasutustele, keda konkreetne vee taaskasutus mõjutab.

nõukogu direktiivi 97/78/EÜ seoses teatavate selle direktiivi alusel piiril toimuvast veterinaarkontrollist vabastatud proovide ja näidistega (ELT L 54, 26.2.2011, lk 1).

(15) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/4/EÜ²⁴ eesmärk on tagada liikmesriikides keskkonnateabele juurdepääsu õigus kooskõlas keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooniga (Århusi konventsioon)²⁵. Direktiivis 2003/4/EÜ on sätestatud ulatuslikud kohustused, mis on seotud keskkonnateabe taotluspõhise kättesaadavaks tegemisega ja sellise teabe aktiivse levitamisega. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2007/2/EÜ²⁶ hõlmab ruumiandmete, sh eri keskkonnateemasid käsitlevate andmekogumite jagamist. On tähtis, et käesoleva määruse sätetega, mis on seotud teabele juurdepääsu ja andmejägamiskorruga, täiendatakse neid direktiive ning ei looda eraldi õiguslikku korda. Seepärast ei tohiks käesoleva määruse sätted üldsusele antava teabe ning rakendamise jälgimist käsitleva teabe kohta mõjutada direktiivide 2003/4/EÜ ja 2007/2/EÜ kohaldamist.

(15a) Puhastatud asulareovee ohutu taaskasutamise miinimumnõuetes võetakse arvesse kättesaadavaid teaduslikke teadmisi ning rahvusvaheliselt tunnustatud vee taaskasutamise standardeid ja tavasid ning nendega tagatakse, et sellist vett saab ohutult kasutada põllumajanduslikuks niisutuseks, tagades seeläbi inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kõrgel tasemel kaitse. Käesoleva määruse hindamise tulemusi silmas pidades või siis, kui uued teaduslikud arengud ja tehniline progress seda nõuavad, võiks komisjon analüüsida I lisa 2. jaos esitatud miinimumnõuete läbivaatamise vajadust ning kui see on asjakohane, peaks esitama seadusandlikud ettepanekud muudatuste tegemiseks kooskõlas aluslepinguga.

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 41, 14.2.2003, lk 26).

²⁵ ELT L 124, 17.5.2005, lk 4.

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

- (16) Et kohandada [...] olulisi riskijuhtimise**elemente** [...] teaduse ja tehnika arenguga, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte [...] oluliste riskijuhtimise**elementide** [...] muutmiseks. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes²⁷ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (17) Et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et võtta vastu üksikasjalikud eeskirjad, milles käsitletakse [...] liikmesriikide poolt käesoleva määruse rakendamise jälgimise kohta antava teabe vormi ja esitamist ning Euroopa Keskkonnaameti koostatava kogu liitu hõlmava ülevaatega seotud teabe vormi ja esitamist. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011²⁸.

²⁷ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (18) Pädevad asutused peaksid kontrollima, kas taaskasutatav heitvesi vastab litsentsis **või loas** ette nähtud tingimustele. Mittevastavuse korral peaks nad nõudma, et [...] **vastutav(ad) isik(ud) või asutus(ed)** võtavad vajalikke meetmeid tingimustele vastavuse tagamiseks. [...] [...] Taaskasutatava heitveega varustamine **tuleks peatada**, kui mittevastavus põhjustab olulist riski keskkonnale või inimeste tervisele.
- (19) Et tagada asjakohastele liidu ja liikmesriikide nõuetele vastavus, peaksid pädevad asutused tegema koostööd muude asjakohaste ametiasutustega, vahetades nendega teavet.
- (20) Liikmesriikide esitatav teave on väga tähtis, et võimaldada komisjonil jälgida ja hinnata õigusakti tulemuslikkust selle eesmärkide täitmisel.
- (21) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktile 22 peaks komisjon käesolevat määrust hindama. Hindamine peaks põhinema viiel kriteeriumil, milleks on tõhusus, tulemuslikkus, asjakohasus, sidusus ja ELi lisaväärtus, ning olema võimalike edasiste meetmete mõju hindamise aluseks.
- (22) [...]
- (23) Liikmesriigid peaksid kehtestama õigusnormid karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva määruse sätete rikkumise korral, ja tagama nende rakendamise. Karistused peaksid olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

- (24) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt [...] inimeste **ja loomade** tervise **ning keskkonna** kaitset, ei suuda liikmesriigid piisavas ulatuses saavutada, küll aga saab seda tänu kavandatud meetme ulatusele ja toimele paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (25) Liikmesriikidele on vaja anda piisavalt aega käesoleva määruse kohaldamiseks vajaliku haldustaristu loomiseks ja ettevõtjatele selleks, et valmistuda uute õigusnormide järgimiseks.
- (25a) Direktiiviga 2000/60/EÜ antakse liikmesriikidele vajalik paindlikkus, et lisada täiendavaid meetmeid meetmeprogrammidesse, mis on vastu võetud selleks, et toetada nende jõupingutusi nimetatud direktiivis sätestatud veekvaliteedi eesmärkide saavutamiseks. Direktiivi 2000/60/EMÜ VI lisa B osas esitatud lisameetmete mitteammendav nimekiri sisaldab muu hulgas vee taaskasutuse meetmeid. Sellega seoses ja vastavalt tähtsuse järjekorras esitatud meetmetele, mida liikmesriigid võiksid kaaluda veenappuse ja põudade ohjamiseks ning mis ergutavad võtma esmatähtsaid meetmeid vee säästmisest vee hinnapoliitika ja alternatiivsete lahendusteni, ning võttes nõuetekohaselt arvesse kulude ja tulude mõõdet, tuleks käesoleva määrusega kehtestatud vee taaskasutuse miinimumnõudeid alati kohaldada, kui asulareoveepuhastites puhastatud reovett taaskasutatakse põllumajanduslikuks niisutuseks, kooskõlas asulareovee puhastamist käsitleva 21. mai 1991. aasta direktiivi 91/271/EMÜ artikli 12 lõikega 1,**

Artikkel 1

Reguleerimisese ja eesmärk

1. Käesolevas määruses sätestatakse vee kvaliteedi ja seire miinimumnõuded ning kohustus viia läbi [...] **konkreetsed** [...] riskijuhtimist [...] puhastatud asulareovee ohutuks taaskasutamiseks integreeritud veemajanduse raames.
2. Käesoleva määruse eesmärk on tagada, et taaskasutatav heitvesi on [...] **põllumajanduslikuks niisutamiseks** ohutu ning seeläbi tagada inimeste ja loomade tervise ja keskkonna kõrgel tasemel kaitse, **edendada ringmajandust ja toetada kliimamuutustega kohandumist**, käsitleda veenappust ja sellest tulenevat survet veevarudele kooskõlastatud viisil kogu liidus, aidates seega kaasa ka siseturu tõhusale toimimisele.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse alati, [...] **kui puhastatud asulareovett taaskasutatakse kooskõlas direktiivi 91/271/EÜ artikli 12 lõikega 1 põllumajandusliku niisutamise eesmärgil**, nagu on täpsustatud I lisa 1. jaos.
2. **Liikmesriik võib otsustada, et puhastatud asulareovee taaskasutamine põllumajanduslikuks niisutamiseks ei ole kogu tema territooriumil või selle osades asjakohane, võttes arvesse oma geograafilisi ja ilmastikutingimusi, sealhulgas põhjavee kogust, nagu on osutatud direktiivis 2000/60/EÜ, pinnavett, taaskasutamise sotsiaalset, keskkonnavalast ja majanduslikku mõju ning muid asjakohaseid lahendusi veenappuse ja põudade käsitlemiseks.**

Selline otsus põhineb ühel või mitmel esimeses lõigus osutatud kriteeriumil ning sellest teatatakse komisjonile.

Liikmesriik vaatab selle otsuse vastavalt vajadusele läbi, eelkõige võttes arvesse vajadust kohandada kliimamuutustega.

2a. Erandina ei pea taaskasutatava vee puhastitega seotud uurimisprojektid vastama käesoleva määruse sätetele, kui pädev asutus teeb kindlaks, et täidetud on järgmised tingimused:

- a) uurimisprojekti ei viida läbi veekogus, mida kasutatakse olmevee võtmiseks, ja/või asjaomastes kaitsevööndites, mis on kindlaks määratud direktiivi 2000/60 alusel;**
- b) uurimisprojekti üle teostatakse asjakohast järelevalvet.**

Käesoleva lõike alusel vastu võetud otsuse kehtivusaeg on kõige rohkem viis aastat. Ühtegi põllumajanduskultuuri, mis saadakse uurimisprojekti raames, mille suhtes kohaldatakse erandit kooskõlas käesoleva lõikega, ei lasta turule.

3. Käesoleva määruse kohaldamine ei piira määruse 852/2004 kohaldamist ning see ei takista toidukäitlejaid saavutamast määruse 852/2004 nõuetele vastavat vee kvaliteeti, kasutades hilisemas etapis mitut veepuhastusviisi eraldi või koos muude lahendustega, mis ei hõlma puhastamist, ega kasutamast põllumajanduslikuks niisutamiseks muid alternatiivseid veevarusid.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „pädev(**ad**) asutus(**ed**)“ – liikmesriigi määratud asutus(**ed**) või organ(**id**), kelle ülesanne on täita käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi **seoses taaskasutatava heitvee tootmiseks ja/või sellega varustamiseks litsentside või lubade andmisega ning nõuetele vastavuse kontrollimisega, samuti uurimisprojektidele erandite tegemisega**;
2. [...]
3. „lõppkasutaja“ – taaskasutatavat heitvett kasutav füüsiline või juriidiline isik;
4. „asulareovesi“ – direktiivi 91/271/EMÜ artikli 2 punktis 1 määratletud asulareovesi;
5. „taaskasutatav heitvesi“ – asulareovesi, mida on puhastatud direktiivi 91/271/EMÜ nõuete kohaselt ja täiendavalt puhastatud taaskasutatava vee puhastis **kooskõlas käesoleva määruse I lisa 2. jaoga**;
6. „taaskasutatava vee puhasti“ – asulareoveepuhasti või muu puhasti, milles puhastatakse direktiivi 91/271/EMÜ nõuetele vastavat asulareovett täiendavalt, et saada vett, mis sobib käesoleva määruse I lisa 1. jaos kindlaks määratud kasutusotstarbeks;
7. „taaskasutatava vee puhasti käitaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes käitab või kontrollib taaskasutatava vee puhastit;
8. „ohutegur“ – bioloogiline, keemiline, füüsiline või radioaktiivne näitaja, mis võib inimesi, loomi, põllumajanduskultuure või taimi, muud maismaa- või vee-elustikku, mulda või üldist keskkonda kahjustada;

9. „risk“ – tõenäosus, et tuvastatud ohutegurid põhjustavad kindla ajavahemiku jooksul kahju, sh tagajärgede tõsidusaste;
10. „riskijuhtimine“ – süsteemne administreerimine, millega tagatakse järjepidevalt vee taaskasutuse ohutus konkreetses kontekstis;
11. „ennetusmeede“ – meede või tegevus, millega saab ennetada või kõrvaldada tervise- ja keskkonnariski või vähendada seda vastuvõetava tasemeni;
12. „nõuetele vastavuse hindamise koht“ – taaskasutatava vee puhasti väljalase, välja arvatud juhul, kui pädev asutus määratleb selle teise asukohana, kus taaskasutatava vee puhasti käitaja annab taaskasutatava heitvee edasi ahela järgmisele osalisele;
13. „tõke“ – mis tahes vahend, sealhulgas füüsiline või protsessietapp või kasutustingimused, mis vähendab või kõrvaldab inimeste nakatumise riski, hoides ära taaskasutatava heitvee kokkupuute puhastuseks kasutatava aine ja protsessis vahetult osalevate isikutega, või muu vahend, mis näiteks vähendab mikroorganismide kontsentratsiooni taaskasutatavas heitvees või hoiab ära nende ellujäämise puhastuseks kasutataval ainel;
14. „litsents või luba“ – pädeva asutuse väljastatud kirjalik heakskiit taaskasutatava heitvee tootmiseks ja/või sellega varustamiseks põllumajandusliku niisutamise eesmärgil kooskõlas käesoleva määrusega;
15. „vastutav(ad) isik(ud) või asutus(ed)“ – isik(ud) või asutus(ed), kes ei ole pädev(ad) asutus(ed) ning kes täidavad käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi;
16. „vee taaskasutuse süsteem“ – taristute rühm ja muud tehnilised elemendid, mis on vajalikud taaskasutatava heitvee tootmiseks, sellega varustamiseks ja selle kasutamiseks. See hõlmab kõiki elemente alates reovee puhastite sisselaskevast kuni punkti(de)ni, kus taaskasutatavat heitvett põllumajanduslikuks niisutuseks kasutatakse.

Artikkel 4

Kohustused [...] seoses taaskasutatava heitvee kvaliteediga

1. Taaskasutatava vee puhasti käitaja tagab, et taaskasutatav heitvesi, mis on ette nähtud I lisa 1. jaos kindlaks määratud **põllumajanduslikuks niisutuseks**, vastab [...] nõuetele vastavuse hindamise kohas [...] järgmisele:
 - a) I lisa 2. jao kohased vee kvaliteedi miinimumnõuded;
 - b) vee kvaliteediga seotud lisatingimused, mille pädev asutus on asjakohase litsentsi **või loa** suhtes seadnud vastavalt artikli 6 lõike 3 punktidele [...] c ja [...] d.

Taaskasutatava vee puhasti käitaja ei ole taaskasutatava heitvee kvaliteedi eest vastutav pärast nõuetele vastavuse hindamise kohta.

2. Et tagada vastavus lõikes 1 osutatud nõuetele ja tingimustele, jälgib taaskasutatava vee puhasti käitaja vee kvaliteeti vastavalt järgmisele:
 - a) I lisa 2. jagu;
 - b) seirega seotud lisatingimused, mille pädev asutus on asjakohase litsentsi **või loa** suhtes seadnud vastavalt artikli 6 lõike 3 punktidele [...] c ja [...] d.
3. [...]
3. **I lisa 2. jaos sätestatud kvaliteedinõuetele võib lisada täiendavaid tõkkeid vee taaskasutuse süsteemis, eesmärgiga tagada, et lõppkasutuse punktis vastaks vesi kvaliteedinõuetele kooskõlas määrusega 852/2004.**

Riskijuhtimine

1. [...]
2. [...] **Taaskasutatava heitvee tootmise, sellega varustamise ja selle kasutamise eesmärgil tagab pädev asutus** vee taaskasutamise riskijuhtimiskava **koostamise**, mis põhineb II lisas esitatud olulistel riskijuhtimiselementidel [...]. **Vee taaskasutamise riskijuhtimiskava võib hõlmata üht või mitut vee taaskasutuse süsteemi.**

Vee taaskasutamise riskijuhtimiskavas **määratakse kindlaks riskijuhtimisega seotud ülesanded, tehakse kindlaks võimalikud riskid ja ohutegurid ning nende jaoks asjakohased ennetus- ja/või võimalikud parandusmeetmed ning** esitatakse lisaks I lisas määratletud nõuetele mis tahes lisanõudeid, et riske [...] **enne nõuetele vastavuse hindamise kohta** täiendavalt leevendada.

3. **Vee taaskasutamise riskijuhtimiskavas võib täiendavalt teha kindlaks mis tahes lisanõuded lisaks I lisas määratletud nõuetele, mida kohaldatakse pärast nõuetele vastavuse hindamise kohta, ning nende nõuete täitmise eest vastutava(d) isiku(d).**

Samuti võib vee taaskasutamise riskijuhtimiskavas teha kindlaks täiendavad tõkked, nagu on osutatud artikli 4 lõikes 3, sealhulgas hoiustamise, jaotamise ja kasutamisega seotud tingimused.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 14 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse käesolevat määrust, et kohandada II lisa esitatud olulisi riskijuhtimiselemente [...] vastavalt teaduse ja tehnika arengule.

[...] .
5. **Komisjon koostab liikmesriikidega konsulteerides suunised, et toetada vee taaskasutamise riskijuhtimiskavade väljatöötamist kahe aasta jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist.**

Artikkel 6

[...] Kohustused seoses taaskasutatava heitvee litsentsi või loa

1. [...] I lisa 1. jaos kindlaks määratud **põllumajanduslikuks niisutuseks** [...] ette nähtud taaskasutatava heitvee **tootmine ja sellega varustamine** toimub litsentsi **või loa** alusel.
2. [...] **Taaskasutatava heitvee eest vastutav(ad) isik(ud) või asutus(ed)** esitab (esitavad) lõikes 1 osutatud **litsentsi või loa** taotluse või olemasoleva **litsentsi või loa** muutmise taotluse selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus asjaomane taaskasutatava vee puhasti töötab või kus seda kavatakse tööle panna.
3. [...] **Litsents või luba põhineb vee taaskasutamise riskijuhtimiskaval ning sisaldab muu hulgas järgmist:**
 - a) [...]
 - b) [...]

- c) [...]
- a) **taaskasutatava heitvee kvaliteediklass(id) ja lubatud põllumajanduslik(ud) kasutusala(d), mille puhul on kooskõlas I lisaga taaskasutatav heitvesi lubatud, kasutamiskoht, taaskasutatava vee puhasti või puhastid ning taaskasutatava heitvee hinnanguline tootmismaht aastas;**
- b) **I lisa 2. jao kohaste vee kvaliteedi ja seire miinimumnõuetega seotud tingimused;**
- c) **vee taaskasutamise riskijuhtimiskavas esitatud lisanõuetega seotud tingimused;**
- d) **muud tingimused, mis on vajalikud, et täiendavalt leevendada inimeste ja loomade tervisele või keskkonnale avalduvaid lubamatuid riske;**
- e) **kehtivusperiood.**

Artikkel 7 [...]

[...]

1. [...] [...] [...]

2. [...]
3. [...]
4. Litsents **või luba** vaadatakse korrapäraselt läbi ja vajaduse korral seda muudetakse [...],
eelkõige juhul, kui taaskasutatava vee puhasti võimsus või tehnoloogiline protsess oluliselt muutub.
5. **Liikmesriigid võivad otsustada, et taaskasutatava heitvee hoiustamise, jaotamise ja kasutamise suhtes kohaldatakse konkreetset litsentsi või luba, et kohaldada vee taaskasutamise riskijuhtimiskavas määratletud täiendavaid nõudeid ja tõkkeid, nagu on osutatud artikli 5 lõikes 3.**

Artikkel 8

Vastavuskontroll

1. Pädev asutus kontrollib nõuetele vastavuse hindamise kohas, kas taaskasutatav heitvesi vastab litsentsis **või loas** ette nähtud tingimustele. Vastavuskontrolli tehakse järgmistel viisidel:
 - a) kohapealsed kontrollid;
 - b) seireandmete kasutamine, mis on **elkõige** saadud käesoleva määruse ning **vajaduse korral** direktiivi [...] 91/271/EMÜ [...] alusel;
 - c) **või** muud sobivad viisid.
2. **Litsentsis või loas ette nähtud tingimustele** mittevastavuse korral nõuab pädev asutus, et [...] **vastutav(ad) isik(ud) või asutus(ed)** võtaksid viivitamata tingimustele vastavuse tagamiseks vajalikud meetmed.
3. Kui mittevastavus põhjustab olulist riski keskkonnale või inimeste tervisele, peatab (peatavad) **vastutav(ad) isik(ud) või asutus(ed)** [...] taaskasutatava heitvee [...] **kasutamise**, kuni pädev asutus on kindlaks teinud, et nõuetele vastavus on taastatud.
4. Litsentsis **või loas** ette nähtud tingimuste täitmist mõjutava intsidendi korral teatab (teatavad) **vastutav(ad) isik(ud) või asutus(ed)** [...] sellest [...] pädevale asutusele ja [...] **muudele isikutele**, keda see võib mõjutada, ning edastab (edastavad) pädevale asutusele sellise intsidendi mõju hindamiseks vajaliku teabe.

Artikkel 9

Liikmesriikide koostöö

1. **Kui vee taaskasutamine on piiriülese tähtsusega, määravad liikmesriigid kontaktpunkti või kasutavad rahvusvahelistest lepingutest tulenevaid olemasolevaid struktuure, mille kaudu teha vastavalt vajadusele koostööd teiste liikmesriikide kontaktpunktide ja pädevate asutustega. Kontaktpunktide või olemasolevate struktuuride ülesanne on taotluse korral abi pakkuda ning kooskõlastada pädevate asutuste vahel teabevahetust. Pädevad asutused vahetavad enne litsentsi või loa andmist artikli 6 lõikes 3 sätestatud tingimuste kohta teavet selle liikmesriigi kontaktpunktiga, kus taaskasutatavat heitvett kavatsetakse kasutada.** Eelkõige on kontaktpunktide ülesanne vastu võtta ja edastada abitaotlusi.
2. Liikmesriigid vastavad abitaotlustele põhjendamatult viivitusega.

Artikkel 10

Üldsuse teavitamine

1. Ilma et see piiraks direktiivide 2003/4/EÜ ja 2007/2/EÜ kohaldamist, kui **taaskasutatavat heitvett kasutatakse põllumajanduslikuks niisutamiseks, nagu on kindlaks määratud käesoleva määruse I lisa 1. jaos**, tagavad liikmesriigid, et üldsusele on internetis või muul viisil kättesaadav piisav ja ajakohane teave vee taaskasutuse kohta. See teave hõlmab järgmist:
 - a) käesoleva määruse kohaselt pakutava taaskasutatava heitvee kogus ja kvaliteet;
 - b) [...]

- [...] b) käesoleva määrusega kooskõlas antud või muudetud litsentsid **või load**, sealhulgas pädevate asutuste poolt kooskõlas artikli 6 lõikega 3 kehtestatud tingimused;
- [...] c) artikli 8 lõike 1 kohaselt tehtud vastavuskontrolli tulemus;
- [...] d) artikli 9 lõike 1 kohaselt määratud kontaktpunktid.

2. Lõikes 1 osutatud teavet ajakohastatakse [...] **iga kahe aasta tagant**.

3. [...]

Liikmesriigid tagavad, et kooskõlas artikli 2 lõikega 2 vastu võetud otsus tehakse üldsusele internetis või muul viisil kättesaadavaks.

Artikkel 11

Rakendamise jälgimist käsitlev teave

1. Ilma et see piiraks direktiivide 2003/4/EÜ ja 2007/2/EÜ kohaldamist, [...] **kui taaskasutatavat heitvett kasutatakse põllumajanduslikuks niisutamiseks, nagu on kindlaks määratud käesoleva määruse I lisa 1. jaos**, teevad liikmesriigid Euroopa Keskkonnaameti abiga järgmist:
 - a) koostavad ja avaldavad ... [...] **kaheksa** aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] andmekogumi teabega artikli 8 lõike 1 kohaselt tehtud vastavuskontrolli tulemuse kohta ja muu teabega, mis tuleb üldsusele artikli 10 kohaselt internetis kättesaadavaks teha, ning ajakohastavad seda andmekogumit seejärel iga kuue aasta tagant;

- b) koostavad ja avaldavad andmekogumi, mis sisaldab artikli 8 lõike 1 kohaselt kogutud teavet litsentsis **või loas** ette nähtud tingimustele mittevastavuse juhtumite kohta ning teavet artikli 8 lõigete 2 ja 3 kohaselt võetud meetmete kohta, ning ajakohastavad seda andmekogumit seejärel igal aastal.
2. Liikmesriigid tagavad komisjoni, Euroopa Keskkonnaameti ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse juurdepääsu lõikes 1 osutatud andmekogumitele.
3. Lõikes 1 osutatud teabe põhjal ning korrapäraselt või komisjoni taotluse korral koostab ja avaldab Euroopa Keskkonnaamet **liikmesriikidega konsulteerides** kogu liitu hõlmava ülevaate, mis sisaldab vajaduse korral käesoleva määruse väljundite, tulemuste ja mõju näitajaid, kaarte ja liikmesriikide aruandeid, ning ajakohastab seda ülevaadet.
4. Komisjon võib rakendusaktidega sätestada üksikasjalikud eeskirjad lõike 1 kohaselt antava teabe vormi ja esitamise kohta ning lõikes 3 osutatud kogu liitu hõlmava ülevaate vormi ja esitamise kohta. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 15 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikel 12 [...]

Artikkel 13

Hindamine ja läbivaatamine

1. Komisjon hindab käesolevat määrust hiljemalt... [[...] **kaheksa** aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva]. Hindamine põhineb vähemalt järgmistel elementidel:
 - a) käesoleva määruse rakendamisel saadud kogemused;
 - b) andmekogumid, mille liikmesriigid on koostanud artikli 11 lõike 1 kohaselt, ja kogu liitu hõlmav ülevaade, mille Euroopa Keskkonnaamet on koostanud artikli 11 lõike 3 kohaselt;
 - c) asjakohased teaduslikud, analüütilised ja epidemioloogilised andmed;
 - d) tehnilised ja teadusandmed;
 - e) Maailma Terviseorganisatsiooni soovitused, kui need on olemas, **või muud rahvusvahelised juhised või ISO standardid.**

2. Lõikes 1 osutatud hindamisel arvestab komisjon eriti järgmiste aspektidega:
- a) I lisa esitatud miinimumnõuded;
 - b) II lisa esitatud olulised riskijuhtimise**lemendid** [...];
 - c) lisanõuded, mille pädevad asutused on kehtestanud artikli 6 lõike 3 punktide b ja c alusel;
 - d) vee taaskasutuse mõju keskkonnale ning inimeste **ja loomade** tervisele.
3. Lõikes 1 osutatud hindamise tulemuste alusel või siis, kui uued tehnilised ja teaduslikud teadmised seda nõuavad, võib komisjon vaadata läbi I lisa 2. jaos sätestatud miinimumnõuete läbivaatamise vajaduse, ning kui see on asjakohane, esitab seadusandlikud ettepanekud muudatuste tegemiseks kooskõlas aluslepinguga.

Artikkel 14

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 5 lõikes 4 [...] osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile [...] viieks aastaks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast. **Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.**
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 5 lõikes 4 [...] osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 5 lõike 4 [...] alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 15

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab direktiivi 2000/60/EÜ alusel asutatud komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 16

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad käesoleva määruse rikkumise korral kohaldatavad karistusnormid ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad hiljemalt... [...] viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] komisjonile kõnealustest normidest ja meetmetest ning seejärel kõigist nende hilisematest muudatustest.

Artikkel 17

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnenandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates ... [...] viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

II LISA

KASUTUSOTSTARBED JA MIINIMUMNÕUDED

1. jagu Taaskasutatava heitvee kasutusotstarbed, nagu on osutatud artiklis 2

a) Põllumajanduslik niisutus

Põllumajanduslik niisutus on järgmist liiki põllumajanduskultuuride niisutamine:

- toorena tarbitavad toidukultuurid, st inimtoiduks ette nähtud põllumajanduskultuurid, mida süüakse toorena või töötlemata;
- töödelduna tarbitavad toidukultuurid, st inimtoiduks ette nähtud põllumajanduskultuurid, mida ei sööda mitte toorena, vaid pärast töötlemisprotsessi (kuumtöötlemine, tööstuslik töötlemine);
- muud kui toidukultuurid, st muuks otstarbeks kui inimtoiduks ette nähtud põllumajanduskultuurid (nt karjamaa-, sööda-, kiu-, dekoratiiv-, seemne-, energia- ja murukultuurid).

2. jagu. Miinimumnõuded

2.1. Miinimumnõuded põllumajanduslikuks niisutuseks ette nähtud taaskasutatava heitvee jaoks

Tabelis 1 on esitatud taaskasutatava heitvee kvaliteedi klassid ning iga klassi puhul lubatud kasutusotstarve (**-otstarbed**) ja niisutusmeetodid. Punkti a tabelis 2 on esitatud vee kvaliteedi miinimumnõuded. Punkti b tabelites 3 (korraline seire) ja 4 (kontrollseire) on esitatud taaskasutatava heitvee seire vähim sagedus ja seire tulemuseesmärgid.

Põllumajanduskultuuride kategooriaid niisutatakse taaskasutatava heitvee vastavasse miinimumkvaliteedi klassi kuuluva veega, nagu on sätestatud allpool tabelis 1, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse artikli 4 lõikes 3 osutatud asjakohaseid lisatõkkeid, mille tulemusel täidetakse tabelis 2 sätestatud kvaliteedinõuded. Sellised lisatõkked võivad põhineda II lisa punktis 6 mainitud ennetusmeetmete soovituslikul lootelul või mis tahes muudel samaväärsetel riiklikel või rahvusvahelistel standarditel, näiteks ISO 16075-2 standardil.

Tabel 1. Taaskasutatava heitvee kvaliteedi klassid ning lubatud põllumajanduslik kasutusotstarve ja niisutusmeetod

Taaskasutatava heitvee miinimumkvaliteedi klass	Põllumajanduskultuuri kategooria	Niisutusmeetod
A	Kõik toidukultuurid, sh toorena tarbitav juurvili ja toidukultuurid, mille söödav osa puutub vahetult kokku taaskasutatava heitveega.	Kõik niisutusmeetodid
B	Toorena tarbitavad toidukultuurid, mille söödav osa toodetakse maa peal ega puutu vahetult kokku taaskasutatava heitveega, samuti töödelduna tarbitavad toidukultuurid ja muud kui toidukultuurid, sh kultuurid, millega söödetakse piima- või lihaloomi.	Kõik niisutusmeetodid
C	Toorena tarbitavad toidukultuurid, mille söödav osa toodetakse maa peal ega puutu vahetult kokku taaskasutatava heitveega, samuti töödelduna tarbitavad toidukultuurid ja muud kui toidukultuurid, sh kultuurid, millega söödetakse piima- või lihaloomi.	Tilkkastmine* [...] või muu niisutusmeetod, mille puhul välditakse vahetut kokkupuudet toidukultuuri söödava osaga
D	Tehnilised ja energiakultuurid ning seemnekultuuridest saadud taimed.	Kõik niisutusmeetodid**

(*) Tilkkastmine on mikroniisutussüsteem, mille abil viiakse vesi tilkade või pisikeste jugadena taimedeni, tilgutades seda väga aeglaselt (2–20 liitrit tunnis) mullale või vahetult selle pinna alla väikese läbimõõduga, tilgutuspdeadega varustatud plastvoolikute süsteemist.

(**) Niisutusmeetodite korral, mis imiteerivad vihma, tuleks erilist tähelepanu pöörata töötajate või kõrvalseisjate tervise kaitsele. Sel eesmärgil tuleks kohaldada asjakohaseid ennetusmeetmeid.

a) Veekvaliteedi miinimumnõuded

Tabel 2. Põllumajanduslikuks niisutuseks ette nähtud taaskasutatava heitvee kvaliteedi miinimumnõuded

Taaskasutatava heitvee kvaliteedi klass	Soovituslik tehnoloogiline eesmärk	Kvaliteedinõuded				
		<i>E. coli</i> ([...] arv/100 ml)	BHT ₅ (mg/l)	Hõljuvaine kogusaldus (TSS) (mg/l)	Hägusus (NTU)	Muu
A	Bioloogiline puhastus, filtreerimine ja desinfitseerimine	≤10 [...]	≤10	≤10	≤5	<i>Legionella</i> spp.: < 1 000 CFU/l, kui on [...] aerosooli tekke oht
B	Bioloogiline puhastus ja desinfitseerimine	≤100	Vastavalt nõukogu direktiivile 91/271/EMÜ ²⁹ (I lisa tabel 1)	Vastavalt direktiivile 91/271/EMÜ (I lisa tabel 1)	-	Sooles parasiteerivad nematoodid (ussnugiliste munad): ≤ 1 muna/l karjamaa või söödakultuuride niisutamise korral
C	Bioloogiline puhastus ja desinfitseerimine	≤1 000			-	
D	Bioloogiline puhastus ja desinfitseerimine	≤10 000			-	

Taaskasutatav heitvesi loetakse tabeli 2 nõuetele vastavaks, kui mõõtetulemused vastavad kõigile järgmistele kriteeriumidele:

- vähemalt 90 % proovidest vastab *E. coli*, *Legionella* spp. ja sooles parasiteerivate nematoodide kohta esitatud soovituslikele väärtustele. Ükski proovide analüüsiväärtus ei tohi ületada hälbe ülempiiri, milleks on üks kümnendlogaritmiline ühik *E. coli* ja *Legionella* spp. kohta esitatud soovituslikest väärtustest ning 100 % sooles parasiteerivate nematoodide kohta esitatud soovituslikust väärtusest;
- vähemalt 90 % proovidest vastab A klassi all BHT₅, TSS ja hägususe kohta esitatud soovituslikele väärtustele. Ükski proovide analüüsiväärtus ei tohi ületada hälbe ülempiiri, milleks on 100 % soovituslikust väärtusest.

²⁹ Nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.5.1991, lk 40).

b) Seire miinimumnõuded

Taaskasutatava vee puhasti käitaja teeb korralist seiret kontrollimaks, et taaskasutatav heitvesi vastab punkti a kohastele vee kvaliteedi miinimumnõuetele. Korraline seire lisatakse vee taaskasutuse süsteemi kontrolli menetlustesse.

Tabel 3. Põllumajanduslikuks niisutuseks ette nähtud taaskasutatava heitvee korralise seire vähim sagedus

Vähim seiresagedus						
Taas- kasutatava heitvee kvaliteedi klass	<i>E. coli</i>	BHT ₅	Hõljuvaine kogusisaldus (TSS)	Hägusus	<i>Legionella</i> spp.: (kui on asjakohane)	Sooles parasitee- rivad nematoodid (kui on asjakohane)
A	Kord nädalas	Kord nädalas	Kord nädalas	Pidevalt	[...] [...] Kaks korda kuus	Kaks korda kuus või sagedusega, mille on määranud taaskasutata va vee puhasti käitaja vastavalt taaskasutata va vee puhastisse sisenevas reovees sisalduvate munade arvule.
B	Kord nädalas	Vastavalt direktiivile 91/ 271/EMÜ (I lisa D jaotis)	Vastavalt direktiivile 91 /271/EMÜ (I lisa D jaotis)	-		
C	Kaks korda kuus			-		
D	Kaks korda kuus			-		

Kontrollseire tuleb teha enne **uue** taaskasutatava vee puhasti kasutuselevõttu, samuti siis, kui ajakohastatakse seadmeid ja kui lisatakse uusi seadmeid või protsesse. **Taaskasutatava vee puhastid, mis käesoleva määruse jõustumise kuupäeval juba töötavad ja vastavad I lisa tabelis 2 sätestatud taaskasutatava heitvee kvaliteedi nõuetele, on kontrollseire kohustustest vabastatud.**

Kontrollseiret tuleb teha taaskasutatava heitvee kvaliteedi kõige rangema klassi A puhul, et hinnata tulemuseesmärkide (vähendamine $\log_{10}$ -ühiku võrra) täitmist. Kontrollseire tähendab iga patogeeni rühma (bakterid, viirused ja ainuraksed) seotud indikaatormikroorganismide seiret. Indikaatormikroorganismideks on patogeensete bakterite puhul valitud *E. coli*, patogeensete viiruste puhul F-spetsiifilised kolifaagid, somaatilised kolifaagid või kolifaagid ning ainuraksete puhul *Clostridium perfringens*'i spoorid või spore moodustavad väävlit redutseerivad bakterid. Valitud indikaatormikroorganismide suhtes tehtava kontrollseire tulemuseesmärgid (vähendamine $\log_{10}$ -ühiku võrra) on esitatud tabelis 4 ja need peavad olema täidetud [...] nõuetele vastavuse hindamise kohas [...], võttes arvesse kontsentratsioone asulareoveepuhastisse sisenevas toorreovees. **Vähemalt 90 % kontrollseire proovidest peavad saavutama tulemuseesmärgid või need ületama.**

Kui toorreovees ei ole piisavas koguses bioindikaatorit, et saavutada vähendamine $\log_{10}$ -ühiku võrra, tähendab sellise bioindikaatori puudumine taaskasutatavas heitvees, et kontrollseire nõudeid on järgitud. Tulemuseesmärgi saavutamise võib kindlaks määrata analüütilise kontrolli teel, liites kokku eraldiseisvate puhastusetappide tulemused, tuginedes teaduslikele tõenditele väljakujunenud standardprotsesside kohta (nagu katsearuannete, juhtumiuuringute vms avaldatud andmed) või laboris kontrollitud tingimustes läbiviidavatele katsetele innovatiivsete puhastamisviiside puhul.

Tabel 4. Põllumajanduslikuks niisutuseks ette nähtud taaskasutatava heitvee kontrollseire

Taaskasutatava heitvee kvaliteedi klass	Indikaatormikroorganismid (*)	Puhastamisahela tulemuseesmärgid (vähendamine log ₁₀ -ühiku võrra)
A	<i>E. coli</i>	≥ 5,0
	Kolifaagide üldarv / F-spetsiifilised kolifaagid / somaatilised kolifaagid / kolifaagid (**)	≥ 6,0
	<i>Clostridium perfringens</i> 'i spoorid / spoore moodustavad väävli redutseerivad bakterid (***)	≥ 4,0 (<i>Clostridium perfringens</i> 'i spooride puhul) ≥ 5,0 (spoore moodustavate väävli redutseerivate bakterite puhul)

(*) Kontrollseireks võib väljapakutud indikaatormikroorganismide asemel kasutada ka võrdluspatogeene *Campylobacter*, Rotavirus ja *Cryptosporidium*. Sel juhul tuleks järgida järgmisi log₁₀-ühiku võrra vähendamise eesmäärke: *Campylobacter* (≥ 5,0), Rotavirus (≥ 6,0) ja *Cryptosporidium* (≥ 5,0).

(**) Viiruste kohta on sobivaimaks näitajaks valitud kolifaagide üldarv. Kui aga kolifaagide üldarvu kohta ei ole võimalik analüüsi teha, tuleb analüüsida vähemalt üht neist (F-spetsiifilised või somaatilised kolifaagid).

(***) Ainuraksete kohta on sobivaimaks näitajaks valitud *Clostridium perfringens*'i spoorid. Kui aga *Clostridium perfringens*'i spooride kontsentratsioon ei võimalda nõutavat kümne logaritmilise väärtuse võrra vähendamist kinnitada, võib selle asemel kasutada spoore moodustavaid väävli redutseerivaid baktereid.

Seires kasutatavad analüüsimeetodid valideeritakse ja dokumenteeritakse kooskõlas standardiga EN ISO/IEC-17025 või muude riigisiseste või rahvusvaheliste standarditega, millega tagatakse võrdväärne kvaliteet.

II LISA

RISKIJUHTIMISE PÕHIELEMENDID [...]

Riskijuhtimine peaks hõlmama riskide ennetavat väljaselgitamist ja juhtimist, tagamaks, et taaskasutatavat heitvett kasutatakse ja majandatakse ohutult ning et puuduvad riskid seoses inimeste ja loomade tervise ja keskkonnaga. Sel eesmärgil koostatakse vee taaskasutamise riskijuhtimiskava, mis põhineb järgmistel elementidel:

1. [...] **Kogu vee taaskasutuse süsteemi kirjeldus** alates reovee sisenemisest asulareoveepuhastisse kuni kasutuskohani, sealhulgas reovee allikad, taaskasutatava vee puhastis kasutatavad puhastusetapid ja -tehnoloogiad, varustamis-, **jaotamis-** ja hoiustamistaristu, ette nähtud kasutusotstarve, kasutukoht **ja -periood (nt ajutine või *ad hoc* kasutamine)**, niisutusmeetodid, põllumajanduskultuuri liik, muud veevarud, kui on ette nähtud veevarude segamine, ning pakutava taaskasutatava heitvee [...] **kogused**. [...] .
- 1a. **Vee taaskasutuse süsteemiga seotud osaliste ja nende vastutusalade kindlakstegemine. Kõikide asjaomaste osaliste rollid ja vastutus tuleks selgesõnaliselt kindlaks määrata.**
2. [...] **Võimalike ohutegurite kindlakstegemine**, eelkõige saasteainete **ja patogeenide olemasolu ning ohtlike olukordade** (nt puhastamisel esinevate tõrgete, juhuslike lekete või saaste) tekke võimalus kirjeldatavas vee taaskasutuse süsteemis.
3. [...] **Nende keskkondade ja populatsioonide kindlakstegemine**, millel või kellel on risk kindlakstehtud võimalike ohuteguritega [...] kokku puutuda, ja kokkupuuteteed, võttes arvesse selliseid konkreetseid keskkonnategureid nagu kohalikud hüdrogeoloogilised ja topoloogilised olud, mullaliigid ning ökoloogilised olud, samuti põllumajanduskultuuride liigi ning põllumajandus- **ja niisutustavade**ga seotud tegureid. Arvesse tuleb võtta **ning teaduslike tõenditega toetada** ka vee taaskasutusse suunamise toimingute võimalikku pöördumatut või pikaajalist negatiivset mõju.

4. [...] **Keskkonnariskide ning inimeste ja loomade tervisega seotud riskide hindamine**, võttes arvesse kindlakstehtud võimalike ohutegurite laadi, **kavandatud kasutuse kestust**, kindlakstehtud keskkondi **ja** populatsioone [...], millel või kellel on risk nende ohuteguritega kokku puutuda, ning ohutegurite võimaliku mõju suurust, **arvestades ettevaatusprintsipi**, samuti kõiki asjaomaseid liidu ja riigisiseseid õigusakte, suunisdokumente ja miinimumnõudeid, mis on seotud toidu ja sööda ning töötajate ohutusega. [...].

Riskihindamine võiks põhineda kättesaadavate teadusuuringute ja andmete läbivaatamisel.

Vastavalt vajadusele koosneb riskihindamine järgmistest osadest:

- a) hinnatakse **keskkonnariske**, tehes sealhulgas kõike järgmist:
 - i) kinnitatakse ohutegurite laadi, sealhulgas, kui see on asjakohane, prognoositavat taset, mille korral mõju ei esine;
 - ii) hinnatakse võimalikku kokkupuute ulatust;
 - iii) iseloomustatakse riski.
- b) hinnatakse **inimeste ja loomade tervisega seotud riske**, tehes sealhulgas kõike järgmist:
 - i) kinnitatakse ohutegurite laadi, sealhulgas doosi-reaktsiooni seost, kui see on asjakohane;
 - ii) hinnatakse võimalikku doosi suurust või kokkupuute ulatust;
 - iii) iseloomustatakse riski.

Riskihindamises võib kasutada kvalitatiivset või poolkvantitatiivset riskihindamist. Kvantitatiivset riskihindamist kasutatakse siis, kui on olemas piisavalt toetavaid andmeid, või projektide puhul, mis kujutavad endast potentsiaalselt suurt ohtu keskkonnale või rahvatervisele.

Riskihindamises võetakse arvesse vähemalt järgmisi nõudeid ja kohustusi:

- a) nõue vähendada ja hoida ära nitraatidest põhjustatud veereostust kooskõlas nõukogu direktiiviga 91/676/EMÜ³⁰;
- b) kohustus täita joogiveekaitsealade puhul nõukogu direktiivi 98/83/EÜ³¹ nõudeid;
- c) nõue täita Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2000/60/EÜ³² sätestatud keskkonnanäesmärgid;
- d) nõue hoida ära põhjavee reostust kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2006/118/EÜ³³;
- e) nõue järgida prioriteetsete ainete ja teatavate muude saasteainete keskkonnakvaliteedi standardeid, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2008/105/EÜ³⁴;

³⁰ Nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiiv 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest (EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1–8).

³¹ Nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiiv 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta (EÜT L 330, 5.12.1998, lk 32).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/118/EÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest (ELT L 372, 27.12.2006, lk 19).

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/105/EÜ, mis käsitleb keskkonnakvaliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas ning millega muudetakse nõukogu direktiiv 82/176/EMÜ, 83/513/EMÜ, 84/156/EMÜ, 84/491/EMÜ, 86/280/EMÜ ja tunnistatakse need seejärel kehtetuks ning muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ (ELT L 348, 24.12.2008, lk 84).

- f) nõue järgida riikliku tähtsusega (st valgalale eriomaste) saasteaineid hõlmavaid keskkonnakvaliteedi standardeid, mis on kehtestatud direktiiviga 2000/60/EÜ;
- g) nõue täita suplusvee kvaliteedi standardeid, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2006/7/EÜ³⁵;
- h) nõukogu direktiivis 86/278/EMÜ³⁶ sätestatud nõuded keskkonna, eelkõige mulla kaitsmise kohta reoveesetete kasutamisel põllumajanduses;
- i) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 852/2004³⁷ kehtestatud nõuded toiduainete hügieeni kohta ning juhised, mis on esitatud komisjoni suunistes värskete puu- ja köögiviljade esmatootmises esinevate mikrobioloogiliste ohtude maandamiseks hea hügieeni abil;
- j) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 183/2005³⁸ kehtestatud söödahügieeni nõuded;
- k) nõue täita asjakohaseid mikrobioloogilisi kriteeriume, mis on sätestatud komisjoni määruses (EÜ) nr 2073/2005³⁹;

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. veebruari 2006. aasta direktiiv 2006/7/EÜ, mis käsitleb suplusvee kvaliteedi juhtimist ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 76/160/EMÜ (ELT L 64, 4.3.2006, lk 37).

³⁶ Nõukogu 12. juuni 1986. aasta direktiiv 86/278/EMÜ keskkonna ja eelkõige pinnase kaitsmise kohta reoveesetete kasutamisel põllumajanduses (EÜT L 181, 4.7.1986, lk 6).

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta (ELT L 139, 30.4.2004, lk 1).

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. jaanuari 2005. aasta määrus (EÜ) nr 183/2005, millega kehtestatakse söödahügieeni nõuded (ELT L 35, 8.2.2005, lk 1).

³⁹ Komisjoni 15. novembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 2073/2005 toiduainete mikrobioloogiliste kriteeriumide kohta (ELT L 338, 22.12.2005, lk 1).

- l) nõuded, mis on seotud komisjoni määruses (EÜ) nr 1881/2006⁴⁰ sätestatud teatavate saasteainete piirnormidega toiduainetes;
- m) nõuded, mis on seotud taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormidega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 396/2005⁴¹;
- n) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1069/2009⁴² ning komisjoni määruse (EL) nr 142/2011⁴³ nõuded loomatervise kohta.

5. **I lisas esitatud vee kvaliteedi ja seire nõudeid täiendavate ja/või nendest rangemate nõuete kehtestamise kaalumise**, kui see on keskkonna ning inimeste ja loomade tervise piisava kaitse tagamiseks vajalik ja asjakohane, [...] **eelkõige siis, kui on selged teaduslikud tõendid selle kohta, et riskid tulenevad taaskasutatavast heitveest ja mitte muudest põhjustest.**

⁴⁰ Komisjoni 19. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1881/2006, millega sätestatakse teatavate saasteainete piirnormid toiduainetes (ELT L 364, 20.12.2006, lk 5).

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. veebruari 2005. aasta määrus (EÜ) nr 396/2005 taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide ja nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ muutmise kohta (ELT L 70, 16.3.2005, lk 1).

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1774/2002 (loomsete kõrvalsaaduste määrus) (ELT L 300, 14.11.2009, lk 1).

⁴³ Komisjoni 25. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 142/2011, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad, ja nõukogu direktiivi 97/78/EÜ seoses teatavate selle direktiivi alusel piiril toimuvast veterinaarkontrollist vabastatud proovide ja näidistega (ELT L 54, 26.2.2011, lk 1).

Need lisanõuded võivad sõltuvalt punktis 4 osutatud riskihindamise tulemusest olla eelkõige seotud järgmisega:

- a) raskmetallid;
- b) pestitsiidid;
- c) desinfitseerimise kõrvalsaadused;
- d) ravimid;
- e) muud uued probleemsed ained;
- f) antimikroobikumiresistentsus.

6. **[...] Ennetusmeetmete kindlakstegemine**, mida riskide piiramiseks juba võetakse või tuleks võtta, et kõiki kindlakstehtud riske oleks võimalik nõuetekohaselt juhtida. **Erilist tähelepanu tuleks pöörata nendele veekogudele, mida kasutatakse olmevee võtmiseks, ja asjaomastele kaitsevöönditele.**

Sellised ennetusmeetmed võivad hõlmata:

- a) juurdepääsukontrolli;
- b) täiendavaid desinfitseerimis- või saasteainete eemaldamise meetmeid;
- c) spetsiaalset niisutamistehnoloogiat, millega vähendatakse aerosooli tekke ohtu (nt tilkkastmine);
- d) **vihmutusega seotud erinõudeid (nt maksimaalne tuulekiirus, vahemaa vihmuti ja tundlike alade vahel);**

- e) põllumajandusmaaga seotud erinõudeid (nt kallak, mulla veega küllastatus, karstialad);
- f) patogeenide hävinemise soodustamist enne saagikoristust;
- g) vähimate ohutusvahemaade loomist (nt pinnaveest, sealhulgas kariloomade joogikohtadest, või sellistest tegevusaladest nagu vesiviljelus, kalakasvandus, karploomakasvandus, ujumine ja muud veega seotud tegevused);
- h) niisutuskohtade tähistamine märgistusega, et kasutusel on taaskasutatav heitvesi, mis ei ole joogikõlblik.

Tabelis 1 on loetletud konkreetset ennetusmeetmed, mis võivad sobida.

Tabel 1. Konkreetset ennetusmeetmed

Taaskasutatava heitvee kvaliteedi klass	Konkreetsed ennetusmeetmed
A	- Sead ei tohi puutuda kokku taaskasutatava heitveega niisutatud söödaga, v.a juhul, kui on piisavalt andmeid selle kohta, et konkreetse juhtumiga seotud riske on võimalik juhtida.
B	- Keeld koristada niisutamisejärgselt märgi või maha langenud saadusi. - Lüpsvat piimakarja ei lasta karjamaale enne, kui see on kuivanud. - Sööt peab olema enne pakendamist kuiv või sileeritud. - Sead ei tohi puutuda kokku taaskasutatava heitveega niisutatud söödaga, v.a juhul, kui on piisavalt andmeid selle kohta, et konkreetse juhtumiga seotud riske on võimalik juhtida.
C	- Keeld koristada niisutamisejärgselt märgi või maha langenud saadusi. - Kariloomi ei lasta karjamaale viie päeva jooksul pärast viimast niisutamist. - Sööt peab olema enne pakendamist kuiv või sileeritud. - Sead ei tohi puutuda kokku taaskasutatava heitveega niisutatud söödaga, v.a juhul, kui on piisavalt andmeid selle kohta, et konkreetse juhtumiga seotud riske on võimalik juhtida.
D	- Keeld koristada niisutamisejärgselt märgi või maha langenud saadusi.

7. [...] Piisavad kvaliteedikontrollisüsteemid ja -menetlused, sh taaskasutatava heitvee seire vastavalt asjakohastele näitajatele, ning [...] piisavad seadmehooldusprogrammid.

Taaskasutatava vee puhasti käitajal soovitatakse seada sisse ja hoida kasutuses kvaliteedijuhtimissüsteem, mis on sertifitseeritud standardi ISO 9001 või sellega võrdväärse standardi alusel.

8. [...] Keskkonnaseiresüsteemid, tagamaks, et seire kohta antakse tagasisidet ning et kõik protsessid ja menetlused on õigesti valideeritud ja dokumenteeritud.

[...]

9. [...] Intsidente ja hädaolukordade ohjamise asjakohane süsteem, sh menetlused, et kõiki asjaomaseid osalisi sellisest juhtumist **asjakohaselt** teavitada [...], ning hädaolukorra lahendamise kava regulaarne ajakohastamine [...].

Liikmesriigid võiksid kasutada olemasolevaid rahvusvahelisi juhiseid või standardeid (näiteks ISO 20426:2018 juhised terviseriskide hindamiseks ja juhtimiseks seoses joogikõlbmatu vee taaskasutamisega, ISO 16075:2015 juhised puhastatud reovee kasutamiseks niisutusprojektide puhul või muud samaväärsed standardid, mis on rahvusvahelisel tasandil aktsepteeritud, või WHO suunised⁴⁴) vahenditena, mille abil ohutegureid süstemaatiliselt kindlaks teha ning riske hinnata ja juhtida, tuginedes kogu ahela suhtes (alates asulareovee taaskasutamise eesmärgil puhastamisest kuni selle jaotamise ja kasutamiseni põllumajanduslikuks niisutamiseks ning mõju kontrollimiseni) kohaldatavale prioriteetsele lähenemisviisile ning riskide konkreetsele hindamisele kohapeal.

⁴⁴ https://www.who.int/water_sanitation_health/publications/gsuweg2/en/;
https://www.who.int/water_sanitation_health/publications/ssp-manual/en/